

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Pulkka, Eeva-Kaisa 2022. Työohjeet elävästä kuvasta. Maatilan Pellervo: Eläin nro 2, 38 - 40.

QR-koodien takana olevat ohjeet on sijoitettu kyseisessä työssä tarvittavien työvälineiden ja -tarvikkeiden äärelle. Katja Sonninen tähtäilee koodia.

Työohjeet elävästä kuvasta

QR-koodien taakse piilotetut videot tukevat työn opastusta Tiina ja Tuomas Kataisen tilalla. Selkeät videot ovat saaneet käyttäjiltä kiitosta.

TEKSTI JA KUVAT **EEVA-KAISA PULKKA**

KAIKKI ALKOI oikeastaan seosrehun jakamisesta parsinavetan aikaan. Jakamisessa käytettiin yhtä tiettyä traktoria, jonka käyttö ja itse työ olivat varsin monivaiheiset. Neuvominen uudelle tekijälle vei aikaa.

– Tuomas teki yksityiskohtaisen videon appeen jakamisesta jokaista vipua myöten ja sen avulla työ onnistui lomittajilta ja työntekijöiltä. Videon saattoi laittaa pyörimään kännykän näytöltä traktorin kojelaudalle, ja työohjeet tulivat siinä, Tiina Katainen kertoo.

Noin puolitoista vuotta sitten valmistuneen uuden navetan myötä videoita tehtiin myös muutamista muista töistä, mutta ongelmaksi tuli videoiden jakaminen. Videot lähetettiin Whatsappilla kulloisellekin käyttäjälle tai niitä pystyi katsomaan navettapuhelimesta. Videot

levisivät siten lukuisille ihmisille ja navetta-puhelimesta niitä oli hankala löytää. Videoiden leviäminen alkoi mietityttää.

– Lomatoimi oli ehdottanut työohjeita QR-koodien taakse jo aiemmin, mutta lopullisen sysäyksen sain **Leena Kärkkäiseltä** Savonialta. Hän kyseli kiinnostusta näiden tekemiseen ja opasti alkuun.

Videoita varten luotiin oma sähköpostiosoitte ja Youtube-tili. Videot ovat piilotettuna ja ne voi katsoa vain QR-koodin kautta. Itse koodit on sijoitettu sinne, missä kyseisessä työssä tarvittavia välineitä ja tarvikkeita säilytetään.

Tiina Katainen tekee videot yhdessä tilatyöntekijänsä **Katja Sonnisen** kanssa. Videota varten tehdään nopea käsikirjoitus, kuvataan puhelimella, ladataan video Youtubeen ja tehdään sille QR-koodi, joka tulostetaan laitettavaksi seinälle.

– Yleensä kuvaus on onnistunut yhdellä otolla, vain yhtä videota on editoitu puhelimen omalla ohjelmalla. Osaan videoista on lisätty tekstiä tärkeimmistä asioista, ja puhun videoilla suomea.

Videot ovat kestoltaan noin minuutista kahteen, vain hapanjuotosta tehty video kestää viittisen minuuttia.

Helppous yllätti

Tilalla oli pohdittu myös kuvallisten ohjeiden tekemistä, mutta ajatus hylättiin tarvittavien kuvien määrän vuoksi.

– Niillä kuvillahan olisi tapetoinut seinä! Näiden tekeminen yllätti helppoudellaan. Nopeimmillaan teimme Katjan kanssa kolme videota QR-koodeineen vartissa. Videon pitää olla lyhyt ja napakka, yksi asia yhdellä videolla.

Koodien takaa löytyvät jo ohjeet vasikoiden hapanjuottoon, siiviläsukan vaihtoon, juoma-altaan pesuun, parsien kuivituksen ja lantarobotin käyttöön. Työlistalla ovat videot robotin pesusta, ensimmäisestä lypsystä poikimisen jälkeen ja tietokoneohjelmien käyttämisestä.

– Seosrehun tekemisestä teemme myös, sen ajattelimme tehdä komponentteittain. Traktoriin voi sitten laittaa esille QR-koodit juuri niistä rehuista, jotka kulloinkin ovat käytössä.

Tilalle merkittävin etu työohjeista QR-koodien takana on työnsäästö sekä

ohjeiden tekemisessä että työntekijöiden ja lomittajien neuvomisessa.

– Työohjeet ovat selkeytyneet ja soitot työntekijöiltä ja lomittajilta ovat vähentyneet.

Kokonaan Tiina Katainen ei perehdytystä QR-koodien taakse siirtäisi, mutta hyväksi havaittu etu ne ovat.

Perehdytyksen tukena

Jo useita vuosia tilalla työskennellyt Katja Sonninen osaa asettautua videon avulla työtään tekevän saappaisiin, sillä äitiysloman jälkeen moni asia piti varmistaa tilan väeltä.

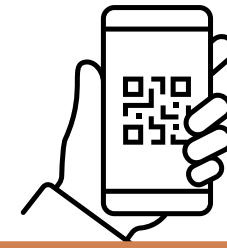
– Näistä olisi töihin palatessa ollut paljon apua. Nyt videoita on ollut ilo tehdä, kun itse tietää niiden hyödyn, hän sanoo.

Hiljattain tilan työntekijänä aloittanut **Jutta Hakala** pitää QR-koodien takana olevia video-ohjeita hyvänä tukena perehdytykselle. Aivan niiden varaan ei hänkään ohjeistusta jättäisi.

– Mieluummin niin, että työ näytetään ensin kädestä pitäen ja näistä voi varmistaa, jos kaikkea ei muista kertaopastuksella, hän sanoo.

Hänellä on pitkä kokemus karjanhoidosta eri tiloilla ja lomittajana. Juuri lomittajille ja harjoittelijoille hän uskoo video-ohjeista olevan eniten hyötyä, erityisesti päivittäisten vähänkin monimutkaisempien töiden ohjeista.

– Hapanjuoman tein juoma-automaatille täällä kokonaan videon avulla, eikä minun ►

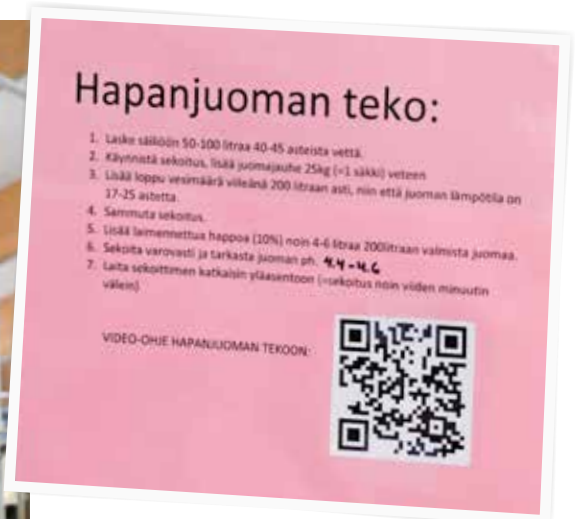
"Yleensä kuvaus on onnistunut yhdellä otolla."

Pyytölammen tila

LAPINLAHTI

- **Yrittäjät:** Tiina ja Tuomas Katainen.
- **Eläimet:** 130 lehmää, nuorkarjaa noin 100.
- **Keskituotos:** Noin 11 950 kg EKM.
- **Viljelyssä:** 175 ha, josta noin puolet vuokrateltoa. Nurmea 130 ha ja viljaa 45 ha.
- **Muu yritystoiminta:** Säilörehun korjuu- ja puintiurakointi.
- **Työntekijät:** 1 koko- ja 1 osa-aikainen työntekijä, sesonki-työvoimaa kesällä. Lietteensiirto ja -levitys osittain ulkoistettu.

▲ Hapanjuotto onnistuu kokemattomaltakin nyt seikka-peräisillä video-ohjeilla, mihin Tiina Katainen on erityisen tyytyväinen.

◀ Katja Sonninen ja Tiina Katainen ovat ohjeiden tehotiimi, Katja kuvaa ja Tiina esiintyy.

"Näistä olisi töihin palatessa ollut paljon apua."

tarvinnut kysyä lisäohjeita. Videon pitää olla juuri sellainen; selkeä, lyhyt ja napakka.

Aiemmin hän on törmännyt QR-koodien takana oleviin ohjeisiin kerran, pääosin ohjeistus on ollut sanallinen ja kirjallinen. Molempia tapoja hän pitää toimivina, mutta jos tilalla on kiinnostusta videoiden tekemiseen, niin kuva kertoo aina enemmän kuin sanat ja videota seuraamalla on helppo tehdä perästä.

Kielimuurin taakse

Ensimmäisiä videoita QR-koodien taakse tehdessään Tiina Katainen lähetti niitä Ylä-Savon lomituspalvelujen lomittajien testiryhmälle katsottavaksi.

– Nämä koettiin hyväksi ja erityisesti kiitos tuli selkeydestä. Videolla on selkeästi esitetty, mitä pitää tehdä, lomatoimen johtaja **Heli Aamuvuori** kertoo.

Testiryhmässä on hyvin eritasoisia lomittajia, osalle muutama vuosi sitten lomittajien työpuhelimiksi tulleet älypuhelimet ovat tuttuja, mutta osa on tarvinnut enemmän perehdytystä. Tautiriskien minimoimiseksi lomittajat tosin toivoivat, että QR-koodikäytössä olisi tilan oma puhelin.

Videoiden ohella lomittajat liputtavat myös kirjallisten ohjeiden puolesta tietyissä tehtävissä. Meluisten työvaiheiden videoihin lomittajat toivoivat tekstitystä, sillä jos videota katsoo työn edetessä, ei ääni välttämättä kuulu. Tekstitys auttaa myös niitä, joiden äidinkieli ei ole suomi.

– Moni piti erityisesti parsien puhdistus- ja kuivitusvideosta. Sen avulla näki, mitä tasoa tila siinä tavoittelee. Samoin lantarobotin käyttö avautui monelle aivan uudella tavalla, Aamuvuori lisää.

Lomittajien ohjeissa Aamuvuori painottaa selkeyttä, jotta tulkinnanvaraa ei jää. Hyvä ohje on selkokielellä ja napakka. Lomittajat ovat esittäneet toiveita myös etukäteisohjeistuksesta, esimerkiksi mihin tilalla jätetään auto, missä voi vaihtaa vaatteet ja miten tautisulku on järjestetty.

Kataisen tilalla uusia videoita on vielä tulossa.

– Täällä on paljon ulkomaisia lomittajia ja heidän kanssaan hyöty on ehkä suurin, kun suomen kieli ei välttämättä ole vielä kovin sujuvaa. Meilläkin yksi vakiolomittajista on ukrainalainen, Tiina Katainen kertoo. ■

Artikkeli on osa ÄlyAgri-teemaverkostohanketta.